

K. MARX

PORVARISTO
JA VASTAVALLANKUMOUS
TOINEN KIRJOITUS

Köln, joulukuun 11.

Kun maaliskuun vedenpaisumus — pienoisvedenpaisumus — meni ohi, se ei jättänyt Berliinin maankamaralle mitään jättiläisiä, vallankumouksellisia kolosseja, vaan vanhantyyppisiä olentoja, porvariain tanakoita hahmoja — „Yhteisten maapäivien” liberaaleja, Preussin tietoisin porvariston edustajia. Ne maakunnat, joissa porvaristo oli kehittyneintä, *Reinin maakunta* ja *Sleesia*, antoivat peruskontingentin uusiin ministeriöihin. Niitä seurasi kokonainen jono reiniläisiä juristeja. Sitä mukaa, kun feodaalit työnsivät porvaristoa taka-alalle, Reinin maakunta ja Sleesia tekivät ministeriöissä tilaa vanhapreussilaisille maakunnille. Vain Elberfeldin tory on vielä yhdistämässä Brandenburgin ministeriötä Reinin maakuntaan. *Hansemann* ja *von der Heydt!* Näissä kummassakin nimessä on Preussin porvariston mielestä vuoden 1848 maaliskuun ja joulukuun koko ero!

Preussin porvaristo oli nostettu valtiovallan huipulle, muttei *kruunun kanssa tehdyn rauhallisen sopimuksen* tietä, niin kuin se oli toivonut, vaan *vallankumouksen* ansiosta. Koska *kansanliike* oli raivannut sille tietä, sen piti puolustaa ei omia etujaan, vaan *kansan etuja*, kruunua vastaan, ts. *itseään* vastaan, sillä kruunu oli sen silmissä vain jumalallinen verho, jonka taakse sen omien maallisten etujen tuli kätkeytyä. Sen omien etujen ja näitä etuja vastaavien poliittisten muotojen koskemattomuuden tuli kuulua perustuslain kielelle käännettynä: *kruunun koskemattomuus*. Siitä johtuivat Saksan ja erittäinkin Preussin porvariston haaveilut *perustuslaillisesta monarkiasta*. Vaikka siis helmikuun vallankumous Saksassa ilmenneine jälkiseurauksineen oli tervetullut Preussin porvaristolle, koska se antoi sen käsiin valtiolaivan peräsimen, niin se oli samalla sekoittanut porvaris-

ton laskelmat, sillä tämän herruus sidottiin sellaisiin ehtoihin, joita se ei halunnut eikä voinut täyttää.

Porvaristo ei pannut tikkua ristiin. Se salli kansan taistella puolestaan. Porvaristolle siirtynyt valta ei siis ollut vastustajansa voittaneen sotapäällikön valtaa, vaan sellaisen turvallisuusvaliokunnan valtaa, jolle voittoisa kansa uskoi omien etujensa valvomisen.

Camphausen vielä tunsii tämän tilanteen koko epämukavuuden, ja hänen ministeristönsä koko heikkous johtuu tuosta tunteesta ja niistä seikoista, jotka olivat sen aiheuttaneet. Eräänlainen häpeänpuna värittää sen vuoksi hänen hallituksensa hävyttömimpiä tekoja. Peittelemätön *hävyttömyys* ja *julkeus* olivat *Hansemannin* privileginä. Punainen *väritys* on ainoana erona näiden kahden maalarin välillä.

Preussin maaliskuun vallankumousta ei saa sekoittaa *Englannin v. 1648* vallankumoukseen eikä *Ranskan v. 1789* vallankumoukseen.

Vuonna 1648 porvaristo oli liittoutunut uuden aateliston kanssa monarkiaa, feodaalista aatelistoa ja hallitsevaa kirkkoa vastaan.

Vuonna 1789 porvaristo oli liittoutunut kansan kanssa monarkiaa, aatelistoa ja hallitsevaa kirkkoa vastaan.

Vuoden 1789 vallankumouksella oli esikuvanaan (ainakin Euroopassa) vain vuoden 1648 vallankumous, vuoden 1648 vallankumouksella — vain alankomaalaisten kapina Espanjaa vastaan. Kumpikin vallankumous oli esikuvastaan sata vuotta edellä ei ainoastaan ajan, vaan sisältönsäkin puolesta.

Kummassakin vallankumouksessa porvaristo oli se luokka, joka oli *todella* liikkeen johdossa. *Proletariaatilla* ja *porvaristoon kuulumattomilla kaupunkilaisväestön ryhmillä* ei vielä ollut mitään porvaristosta erillään olevia intressejä tai ne eivät vielä muodostaneet mitään itsenäisesti kehittyneitä luokkia tai luokan osia. Sen vuoksi siellä, missä ne asettuivat porvaristoa vastaan, kuten esimerkiksi vuosina 1793 ja 1794 Ranskassa, ne taistelivat vain porvariston intressien hyväksi, joskaan eivät porvariston tavalla. *Koko ranskalainen terrorismi* ei ollut muuta kuin *plebeijien tapa* tehdä selvää *porvariston vihollisista*, absolutismista, feodalismista ja taantumuksellisesta pikkuporvaristosta.

Vuosien 1648 ja 1789 *vallankumoukset* eivät olleet *Englannin* eivätkä *Ranskan* vallankumouksia; ne olivat tyyliltään koko *Euroopan* vallankumouksia. Ne eivät olleet yhteiskunnan *tietyn* luokan voitto *vanhasta poliittisesta järjestelmästä*; ne olivat *uuden eurooppalaisen yhteiskunnan poliittisen järjestyksen julistamista*. Porvaristo voitti niissä, mutta *porvariston voitto* merkitsi siihen aikaan *uuden yhteiskuntajärjestyksen voitto*ta, porvarillisen omistuksen voittota feodaalisesta, kansallisuuden

(Nationalität) voittoa provinsialismista, kilpailun voittoa ammattikunnasta, isännyyden jakamisen voittoa vanhimmanoikeudesta, maanomistajan voittoa omistajaan kohdistuneesta maan herruudesta, valistuksen voittoa taikauskosta, perheen voittoa suvun nimestä, teollisuuden voittoa herooisesta laiskuudesta, porvarillisen oikeuden voittoa keskiaikaisista erioikeuksista. Vuoden 1648 vallankumous oli 17. vuosisadan voitto 16. vuosisadasta, vuoden 1789 vallankumous — 18. vuosisadan voitto 17. vuosisadasta. Nämä vallankumoukset ilmensivät enemmänkin koko senaikaisen maailman tarpeita kuin niiden tapahtumapaikkana olleiden maailmanosien, so. Englannin ja Ranskan, tarpeita.

Mitään sellaista ei *Preussin maaliskuun vallankumouksessa* ollut.

Helmikuun vallankumous *kumosi* todellisen perustuslaillisen monarkian ja porvariston aatteellisen vallan. Preussin maaliskuun vallankumouksen piti *pystyttää* aatteellinen perustuslaillinen monarkia ja todellinen porvariston valta. Kaukana siitä, että olisi voinut tulla *Euroopan vallankumoukseksi*, se oli vain Euroopan vallankumouksen surkea jälkiseuraukseräässä takapajuissa maassa. Sen sijaan, että olisi mennyt ajastaan edelle, se jäi siitä jälkeen enemmän kuin puoli vuosisataa. Se oli alusta pitäen *sekundäärinen*, mutta onhan tunnettua, että sekundääriset taudit ovat vaikeammin parannettavissa ja samalla hajottavat elimistöä enemmän kuin alkuperäinen tauti. Kysymyksessä ei ollut uuden yhteiskunnan luominen, vaan Pariisissa kuolleen yhteiskunnan uudestisyntyminen Berliinissä. Preussin maaliskuun vallankumous ei ollut edes *kansallinenkaan, saksalainen*, se oli alusta pitäen *maakunnallis-preussilainen*. Wienin, Kasselin, Münchenin ja kaikenlaiset muut maakunnalliset kapinat tapahtuivat rinnan sen kanssa ja kiistivät siltä etusijan.

Kun vuosien 1648 ja 1789 vallankumoukset olivat loputtoman itsetietoisia ollessaan luomistyön kruununa, Berliinin vuoden 1848 vallankumouksen kunnianhimonä oli olla anakronismi. Sen valo muistutti kaukaisten tähtien valoa, joka saapuu meille maapallon asukkaille vasta sitten, kun tuota valoa säteillyt taivaan-kappale on ollut jo 100 000 vuotta sammuksissa. Euroopalle Preussin maaliskuun vallankumous oli pienoiskoossa, niin kuin se kaikessa oli pienoiskokoa, sellainen tähti. Sen valo oli jo kauan sitten lahonneen yhteiskunnan valoa.

Saksan porvaristo oli kehittynyt niin vitkallisesti, arasti ja hitaasti, että sinä ajankohtana, jolloin se uhkaavana asettui feodalismia ja absolutismia vastaan, se huomasiakin olevansa uhkaamassa proletariaattia ja kaikkia niitä kaupunkilaisväestön ryhmiä, joiden edut ja aatteet olivat läheisiä proletariaatille. Se näki vihamielisen luokan *takanaan* ja vihamielisen Euroopan *edessään*. Preussin porvaristo ei ollut, kuten vuoden 1789 Rans-

kan porvaristo, se luokka, joka edustaa *koko* nykyaikaista yhteiskuntaa, vastustaen vanhan yhteiskunnan edustajia, monarkiaa ja aatelistoa. Se oli alennut eräänlaiseksi *säädyksi*, joka oli eristynyt sekä kruunusta että kansasta, mieli olla oppositiossa kumppaakin vastaan, oli epäroivällä kannalla kummankin vastustajansa suhteen, koska se näki aina kummankin edessään tai takanaan; se oli alusta pitäen taipuvainen kavaltamaan kansan ja tekemään kompromissin vanhan yhteiskunnan kruunattujen edustajain kanssa, sillä se itsekin jo kuului vanhaan yhteiskuntaan; se ei edustanut uuden yhteiskunnan intressejä vanhaa yhteiskuntaa vastaan, vaan uudistettuja intressejä vanhentuneen yhteiskunnan sisällä; se ei ollut vallankumouksen peräsimestä siksi, että kansa olisi ollut sen puolella, vaan siksi, että kansa työnsi sitä edellään; se ei ollut kärjessä siksi, että olisi edustanut uuden yhteiskunnallisen aikakauden aloitteellisuutta, vaan ainoastaan siksi, että se edusti vanhan yhteiskunnallisen aikakauden vihankaunaa; se oli vanhan valtion kerrostuma, joka ei itse suorittanut läpimurtoa, vaan jonka maanjäritys kimposi uuden valtion pinnalle; se ei luottanut itseensä eikä kansaan, nurisi huippukerroksille, pelkäsi alimpia kerroksia, suhtautui itsekkäästi kumppaankin ja oli tietoinen itsekkyydestään, oli vallankumouksellinen vanhoillisten suhteen ja vanhoillinen vallankumouksellisten suhteen; se ei luottanut omiin tunnuksiinsa, aatteiden sijalla sillä oli fraaseja, se pelkäsi maailman hirmumyrskyä ja käytti sitä hyväkseen; se oli kaikin puolin tarmoton, kaikin puolin pelkkää plagiaattia, halpamainen, koska se olematta originelli oli originelli halpamaisuudessaan, tinki oman tahtonsa kanssa, se oli vailla aloitteellisuutta, vailla maailmanhistoriallista kutsumusta, kirottu vanhus, joka lisäksi huomasi olevansa tuomittu ohjaamaan ja torjumaan elämää uhkuvan kansan ensimmäisiä nuoruudeninnostuksen purkauksia omien heikon vanhuksen intressiensä mukaisesti — silmätön, korvaton, hampaaton, lopullinen raunio — sellainen oli *Preussin porvaristo* Preussin valtion peräsimestä maaliskuun vallankumouksen jälkeen.

Kirjoittanut K. Marx joulukuun
11. pnä 1848

Julkaistu sanomalehdessä
„Neue Rheinische Zeitung“
joulukuun 15. pnä 1848
Allekirjoitus puuttuu

Julkaistaan lehden tekstin mukaan
Suomennos saksasta